

2024-04-05

Socialdepartementet
Enheten för socialtjänst och
funktionshinderspolitik

Remiss Boverkets rapport Utvärdering av lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag – Rapport 2023:11

Sammanfattning.

Regeringen har gett Boverket i uppdrag att utvärdera lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag och analysera hur den har påverkat utvecklingen av bostadsanpassningsbidraget. Om Boverket finner hinder för att personer med funktionsnedsättning ska få tillgång till nödvändiga anpassningar i bostaden ska myndigheten lämna förslag på åtgärder. Förslagen kan vara förslag på ändringar i lagen om bostadsanpassningsbidrag.

Boverkets utvärderingsuppdrag har inte funnit något som pekar på att lagändringen år 2018 skulle ha påverkat möjligheten att vare sig ansöka om bidrag eller att bevilja bidrag från kommunernas sida.

Degerfors kommun tycker det är bra att en översyn av lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag utförs. Syftena till att se över tidigare lag (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag var att anpassa lagen efter dagens funktionshinderspolitik och förtydliga lagen för att förenkla för kommunernas handläggning och att skapa bättre förutsägbarhet för den enskilde individen som blir fullt delaktig i ansökningsprocessen.

Degerfors kommun anser att det finns flera delar i lagen (2018:222) om bostadsanpassning och i Boverkets förslag till nya lydelse som fortfarande är otydliga och oförutsägbara både för den enskilde individen samt för kommunens handläggare.

Vissa delar av Boverkets förslag till ändring av lagen kan få motsatt effekt, det vill säga att personen med funktionsnedsättning väljer att avstå från att ansöka om nödvändiga anpassningsåtgärder i eller i anslutning till bostaden.

Ärendet har beretts av handläggare av bostadsanpassningsbidrag för Degerfors kommun som också handlägger ärenden gällande bostadsanpassningsbidrag i Karlskoga och Storfors kommuner.

Degerfors kommuns yttrande av Boverkets utvärdering av lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag är enligt följande.

3 § Boverkets övervägande avsnitt 6.2 och 6.3.

*Enligt Boverkets förslag ska bidrag kunna utgå till ett så kallat familjehem åt en person med funktionsnedsättning. Om personen med funktionsnedsättning är under 18 år söks dock bidrag av och lämnas till den som har uppdraget som familjehem.

Remissvar: Degerfors kommun anser att det är bra att bidrag kan utgå till familjehem. Däremot tycker kommunen att ansökan ska utföras av den funktionsnedsatta personen och att bidraget ska utgå till densamma. Detta för att personen som blivit placerad i ett familjehem ska stå som ägare av anpassningen och därmed kunna ta den med sig vid eventuell omplacering/flytt. Det skulle vara mer ekonomiskt försvarbart om kommunen inte behöver införskaffa en ny ramp eller hiss vid eventuellt byte av bostad/familjehem.

*Enligt Boverkets förslag ska den som åtar sig att regelbundet under en viss period svarar för omvårdnaden av en person med funktionsnedsättning (under 18 år) i sin bostad vara den som ansöker om bostadsanpassningsbidraget och att bidraget lämnas till den som gör åtagandet.

Remissvar: Degerfors kommun anser att ansökan ska utföras av den funktionsnedsatta personen och att bidraget ska utgå till densamma. Detta för att personen som vårdas i ett periodiskt boende ska stå som ägare av anpassningen och därmed kunna ta den med sig om åtagandet upphör. Det skulle ge samhällsekonomiska vinster.

*Boverkets förslag om sökande är under 18 år och föräldrarna inte bor tillsammans företräds barnet av den förälder vars bostad ska anpassas.

Remissvar: Degerfors kommun är positiva till förslaget då det tidigare har kunnat uppstå problem vid handläggningen om båda vårdnadshavarna inte är överens. Lagen blir tydligare och handläggningen förenklas. Förslaget gör att handläggningen inte fördröjs, förhålls eller att bidraget uteblir på grund av att det inte kan beviljas om den ena vårdnadshavaren inte skriver under ställföreträderskapet.

*Boverkets förslag om att innan bostadsanpassningsbidrag kan lämnas för åtgärder i anslutning till en lägenhet i ett flerfamiljshus som innehas med hyres- eller bostadsrätt måste sökande ha erbjudit ägaren av huset att överta rätten till bostadsanpassningsbidrag enligt 4 §.

Remissvar: Degerfors kommun anser att ovanstående förslag är fel väg att gå då personen med funktionsnedsättning kan missgynnas.

På Boverkets hemsida så framgår det att bidragsmottagaren är ägare till det som bidrag beviljas för, det vill säga själva anpassningen. Det gäller även om personen med funktionsnedsättning har fått bidrag för att göra en anpassning i till exempel trapphuset eller den gemensamma tvättstugan. Det gäller oavsett om personen beviljats kontantbidrag, bidrag med en begagnad produkt eller bidrag genom ett så kallat kommunalt åtagande.

Degerfors kommun tycker att det är viktigt att det är personen med funktionsnedsättning som ska stå som sökande/ägare av åtgärden för att hen ska kunna ta med sig anpassningen vid eventuellt byte av bostad. Om fastighetsägaren övertar rätten till bidrag och därmed blir ägare av anpassningen så kan inte personen med funktionsnedsättning ta med sig anpassningen vid byte av bostad om fastighetsägaren inte tillåter det. Detta skulle innebära att kommunen kan få bevilja bidrag en gång till för att göra en liknande anpassning i den nya bostaden. Det skulle även kunna innebära att personen med funktionsnedsättning nekats bidrag med stöd av 9 §, byte av bostad.

Degerfors kommun anser att det inte är rätt att tvinga personen med funktionsnedsättning att hen måste erbjuda ägaren av huset att överta rätten till bostadsanpassningsbidraget. Hur skulle det se ut om tex bidragstagare av bostadsbidrag måste erbjuda fastighetsägaren av huset att överta bostadsbidraget. Eller om barnbidraget skulle vara styrt så att föräldrarna var tvungna att erbjuda tex H&M, Ica eller någon annan att överta rätten till barnbidraget?

Boverkets förslag att ändra till att sökande måste erbjuda ägaren av fastigheten att överta rätten till bostadsanpassningsbidraget kan göra att sökande låter bli att ansöka om bostadsanpassningsbidrag.

Det finns risk att fastighetsägaren utnyttjar hyresgästen/sökande att ansöka om åtgärder som höjer fastighetens standard.

4 § Boverkets övervägande avsnitt 6.3.

*Enligt Boverkets förslag så vill man införa i 3 § att sökande måste erbjuda fastighetsägaren att överta rätten till bostadsanpassningsbidraget. I 4 § så vill Boverket ta bort texten "om sökande och ägare är överens om det".

Remissvar: Degerfors kommun tycker att nuvarande lydelse i 4 § är bra som den är. Kommunen anser att det är viktigt att övertagandet är på frivillig basis både för sökande och fastighetsägaren.

Degerfors kommun anser att om sökande och fastighetsägaren på frivillig basis är överens om att fastighetsägaren får överta rätten till bostadsanpassningsbidrag, så ska fastighetsägaren även ha rätt att ansöka om reparationsbidrag.

5 § Boverkets övervägande avsnitt 6.4.

*Boverkets förslag är att bostadsanpassningsbidrag lämnas för att byta, flytta, komplettera eller på annat sätt anpassa de fasta funktionerna i och i anslutning till en bostad. Bidrag lämnas endast om åtgärderna är nödvändiga för att bostaden ska vara ändamålsenlig för personen med funktionsnedsättning. Vid denna prövning ska förvaring av hjälpmedel beaktas.

Remissvar: Degerfors kommun anser att Boverkets förslag av ändring i 5 § inte ska genomföras. Förslaget till lydelsen lämnar tolkningsutrymme och saknar tydliga definitioner på vad det innebär.

Degerfors kommun anser att det saknas koppling mellan förvaring av elrullstol med manuell styrning och funktionsnedsättningen vilket också är fastslaget i ett stort antal Kammarrättsdomar. I Kammarrättsdomar i Sundsvall, mål nr: 2653-16, Göteborg mål nr: 1982-19 och Stockholm, mål nr: 2056-19 är det fastslaget att en elrullstol är konstruerad att fungera ner till - 20 grader.

Boverket hänvisar till 15 § i lagen om bostadsanpassningsbidrag som innehåller bestämmelser om kommunens möjlighet att avtala om ett övertagande av tidigare installerad anordning som beviljats med stöd av bostadsanpassningsbidrag.

Detta medför inte att kommunen har rätt att villkora ett beslut med äganderättsförbehåll. Det hela bygger på att ett frivilligt avtal som bygger på att båda parterna är överens om att en övergång av äganderätten ska ske.

Den som äger till exempel ett lätt flyttbart rullstolsgarage vet att det finns ett värde i rullstolsgaraget och sällan vill överlåta det till kommunen. Personen med funktionsnedsättning väljer i stället att sälja rullstolsgaraget på till exempel blocket för ca 20-40 000 kronor.

En konsekvens om personen med funktionsnedsättning tvingas att överlåta bidraget till fastighetsägaren för till exempel ett lätt flyttbart rullstolsgarage är att fastighetsägaren då blir ägare av rullstolsgaraget. Personen med funktionsnedsättning kan då inte ta med sig anpassningen vid byte av bostad om fastighetsägaren inte tillåter det. Detta skulle innebära att kommunen får bevilja bidrag en gång till för att göra en liknande anpassning i den nya bostaden. Alternativt så får den sökande avslag enligt 9 §, byte av bostad.

Om Boverkets förslag i 5 § kommer till stånd så skulle det innebära att kostnaden för kommunerna ökar. En komplett installation av ett lätt flyttbart rullstolsgarage är ca 80 000 kronor. Detta skulle få stora ekonomiska konsekvenser för kommunerna, särskilt för mindre kommuner där skatteintäkterna är små. En mindre kommun med cirka 4 000 invånare som beviljar cirka 450 000 tusen kronor per år för bostadsanpassningsbidrag skulle få en ökad kostnad på cirka 400 000 kronor om kommunen beviljar bidrag för 5 stycken lätt flyttbart rullstolsgarage under ett år.

Det är inte rimligt eller ekonomiskt försvarbart då det är Region Örebro län, Centrum för hjälpmedel som ställer krav på att en elrullstol ska förvaras i ett låst utrymme och hålla minst +10 grader. Leverantör av elrullstolar har tidigare meddelat att de inte har några sådana krav på att elrullstol måste stå i varmförråd, utan att elrullstolen är anpassad för att klara en temperatur ner till -20 grader. Region Örebro läns krav på förvaring har inget med personens funktionsnedsättning att göra utan på Regionens egna krav på förvaring av elrullstol.

I Region Örebro län har en juridisk utredning kommit fram till att förvaring av elrullstolar för utomhusbruk inte innefattas i bostadsanpassningsbidraget som kommunen beviljar. Frågan om förvaringen av elrullstolarna för utomhusbruk är diskuterad på politisk nivå och lösningen är att Region Örebro län som har ansvaret för elrullstolarna även ska ansvara för förvaringen om Regionen ställer ett sådant krav på förvaring. Se bifogad utredning.

Ovanstående utredning av Region Örebro län och kommunen innebär att rullstolsgaragen tas tillbaka och återlämnas tillsammans med hjälpmedlen. Det skulle ge hållbarhets- och samhällsekonomiska vinster.

En ny elrullstol för utomhusbruk kan en privatperson köpa för ca 15-30 000 kronor beroende på modell. Vid köp av en elrullstol finns inga krav från tillverkaren om att elrullstolen ska stå i ett låsbart varmförråd. Som privatpersonen kan man välja att förvara elrullstolen utomhus, till exempel under en presenning/ett skärmtak eller i ett kallförråd. Elrullstolen laddas då via ett eluttag i närheten av elrullstolens placering.

*Boverket anser att såväl tvättmaskiner som diskmaskiner har en sådan fysisk och funktionell koppling som avses i propositionen till nuvarande lag och att det ska kunna stödjas med bostadsanpassningsbidrag för sådana anordningar.

Remissvar: Degerfors kommun anser att bostadsanpassningsbidrag inte ska beviljas för tvättmaskin eller för diskmaskin. Dessa maskiner får anses som flyttbara och sådant som kan tas med vid en flytt.

6 § Boverkets övervägande avsnitt 6.5.

*Boverkets förslag är att *bostadsanpassningsbidrag inte ska lämnas till den person som efter en särskild biståndsprövning beviljats och bor i en sådan bostad som avser i 5 kapitlet.*

Remissvar: Degerfors kommun är positiva till förslaget i nya lydelsen. Lagen blir tydligare och handläggningen förenklas.

7 § Boverkets övervägande avsnitt 6.2.

*Boverkets förslag är att ändra begreppet *sökande till personen med funktionsnedsättning.*

Remissvar: Degerfors kommun ser inget negativt i att utföra ändringen. Oavsett om 3 § ändras eller inte så påverkas inte betydelsen i innebörden i lagtexten. Ändringen är inte heller till nackdel för den sökande/personen med funktionsnedsättning.

Dnr S2021/06045

8 § Boverkets övervägande avsnitt 6.6.

Boverkets förslag till ny lydelse i andra stycket i 8 § är att **bedömning av om det finns byggnadstekniska brister, eftersatt underhåll eller avsevärda brister i grundläggande bostadsfunktioner ska avse skicket före anpassningen utan beaktande av vilka åtgärder bidrag söks för.*

Remissvar: Degerfors kommun anser att Boverkets förslag till ny lydelse av 8 § är otydlig. Lydelsen kan tolkas på olika sätt och bör därför ses över och förtydligas.

Enligt AB Svensk Våtrumskontroll (GVK) och Länsförsäkringar framgår det att teknisk livslängd på material i badrum som har tätskikt bakom kakel och klinkers eller plastmatta på väggar och golv har en livslängd på 20 till 30 år. Har man våtrumstapet på väggen så uppskattas en livslängd på 10 till 15 år. En målad vägg i badrummet har en livslängd på 10 år. Detta innebär att Boverkets förslag kan bidra till att skattefinansierade medel används för att åtgärda eftersatt underhåll i äldre bostadsbestånd. Ett sådant behov kan finnas även om man inte har en funktionsnedsättning, men det kan då inte åtgärdas med bostadsanpassningsbidrag.

9 § Boverkets övervägande avsnitt 6.7.

* Boverkets förslag till ny lydelse om storlek, hur utrymmena är fördelade och belägna, antal våningsplan eller andra nivåskillnader i eller i anslutning till bostaden är uppenbart olämplig med hänsyn till funktionsnedsättningen. Bestämmelsen tillämpas inte om den nya bostaden är beviljad eller anvisad av en myndighet.

Remissvar: Lydelsen i 9 § lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag är en av de delar i lagen som inte är förutsägbar för den enskilde. Boverkets förslag till ny lydelse i 9 § är fortfarande otydlig för den enskilde individen och försvårar kommunens handläggning.

Ett exempel med 9 § byte av bostad kan vara att en person med funktionsnedsättning som sitter i rullstol väljer att flytta till en flerfamiljsbostad på tredje våningen utan hiss. Personen ansöker om trapphiss, dörrautomatik, höj- och sänkbar köksinredning samt anpassning av hygienutrymmet. Med stöd av lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag så beviljas personen bostadsanpassningsbidrag för dörrautomatik, höj- och sänkbar köksinredning samt anpassning av hygienutrymmet. En kostnad på cirka 150 000 kronor. Bidrag beviljas däremot inte för installation av en trapphiss, en kostnad på cirka 150 000 kronor.

Personen ifrågasätter varför bidrag beviljas till vissa delar men inte för att förflytta sig i trapphuset. Kommunen meddelar personen om att trapphiss inte är bidragsberättigat då planlösningen/nivåskillnaden är uppenbart olämplig. Personen utför installationen av dörrautomatik, höj- och sänkbar köksinredning samt anpassning av hygienutrymme med hjälp av beviljat bostadsanpassningsbidrag, cirka 150 000 kronor. Efter utförd anpassning så väljer personen att flytta då hen känner sig instängd/isolerad i bostaden på grund avsaknad av hiss. Frågan är om bidrag har beviljats i onödan. Om det inte finns någon annan person med funktionsnedsättning som har behov av denna lägenhet så kan det bli aktuellt med återställningsbidrag.

Med stöd av 9 § i "gamla lagen" (1992:1574) så hade bidrag inte beviljats för de delar som räknats som kostnadskrävande åtgärder.

Medborgaren hade då troligtvis valt en lämpligare bostad från början.

Degerfors kommun tycker att 9 § i "gamla" lagen var tydligare då man kunde utgå ifrån om det handlade om kostnadskrävande åtgärder eller inte när det gällde byte av bostad.

10 § Boverkets övervägande avsnitt 6.3.

*Boverkets förslag till ny lydelse i 10 §, om ett övertagande av rätten till bidrag enligt 4 § kommer till stånd behöver medgivande och utfästelse enligt första stycket inte inhämtas.

Remissvar: Degerfors kommun anser att det inte finns något att invända om nya lydelsen i 4 § kommer till stånd.

11 § Boverkets övervägande avsnitt 6.2, 6.3 och 6.8.

*Boverkets förslag till ny lydelse i 2. Anordning eller inredning främst är avsedd att tillgodose behov hos personer med funktionsnedsättning, eller .....

Remissvar: Degerfors kommun anser att Boverkets förslag av lydelse i 11 § är otydlig. Lydelsen i 2. kommer med stor sannolikhet att få konsekvenser. Kommunernas kostnader kommer att öka, då reparationsbidrag kommer att kunna beviljas för nästan samtliga åtgärder som tidigare utförts med stöd av bostadsanpassningsbidrag.

12 § Boverkets övervägande avsnitt 6.9.

Remissvar: Degerfors kommun har inget att invänd gällande Boverkets förslag av lydelsen.

14 § Boverkets övervägande avsnitt 6.9.

Remissvar: Degerfors kommun har inget att invänd gällande Boverkets förslag om att 14 § i lagen om bostadsanpassningsbidrag upphävs.

18 § Boverkets övervägande avsnitt 6.3.

Remissvar: Degerfors kommun har inget att invänd gällande Boverkets förslag av lydelsen.

Övriga synpunkter.

Det känns som att Boverket inte lyssnar och tar till sig av de synpunkter och förslag som handläggare för bostadsanpassningsbidrag tidigare har lagt fram gällande översyn av lagen om bostadsanpassningsbidrag (2018:222).

Det är trots allt vi handläggare som jobbar med lagen om bostadsanpassningsbidrag och som dagligen ser problemen för oss handläggare och för medborgarna.

När gäller de olika remissinstanserna vill Degerfors kommun påtala att det bör beaktas att företrädarna bakom Branschföreningen Svensk Bostadsanpassning (BSBA) är ett större antal kommersiella företag. Företagens verksamhet och inriktning handlar till stor del om att sälja produkter som används vid olika typer av bostadsanpassningar, till exempel hissar, ramper och lätt flyttbart rullstolsgarage.

För Degerfors kommun

Jan Rydberg och Malin Sääf
Handläggare bostadsanpassningsbidrag